

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—
za pol leta K 72.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

NOVICAS

Uredništvo in upravištvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
upravištva št. 328

CENE PO POŠTI:

za četrta leta K 36.—
za en mesec K 12.—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Velik protestni shod trboveljskih rudarjev.

Shod Rudarske zveze v Trbovljah.

V četrtek se je vršil v Društvenem domu v Trbovljah velik protestni shod Rudarske zveze. Dvorana je bila nabito polna, tako da vsi poslušalci niso mogli v dvorano. Shod je otvoril tov. Kukman in podal besedo zastopniku JSZ iz Ljubljane.

Poročevalec JSZ pojasni namen protestnega shoda. Trboveljska premogokopna družba namerava namreč odpustiti v Trbovljah nad 1000 delavcev. Vzrok odpusta je sklep ministrskega sveta, po katerem naj bi Trboveljska premogokopna družba za železnice znižala cene premogu. Da bi se cene premogu znižale, bi bilo pozdravljati, toda to se ne sme zgoditi le za železnice, temveč na splošno. Nikakor pa se ne sme znižanje izvršiti na račun delavstva.

Poročilo zastopnika JSZ se oglasi k besedi Pristav iz Trbovelj, kateri s svojimi običajnimi frazami začne uganjati strankarstvo, seveda brez uspeha, ker delavstvo njega in njegove fraze predobro pozna, saj nastopa z njimi na vsakem shodu.

du. Zanimivo je bilo to, da je nastopil proti delavskim interesom ter skušal povzročiti, da bi se resolucija ne sprejela, kar pa se mu seveda ni posrečilo. Sploh pa njegovega nastopa pametni delavci niso mogli tolmачiti drugače kakor s tem, da ni vse v redu. Če bi bilo vse v redu, bi ne bil na ta način nastopil, da so se še njegovi sodrugi, s katerimi je bil skupaj v eni organizaciji, zgražali nad njegovim nastopom. Na njegovo izvajanje sta mu odgovorila tov. Kukman in zastopnik JSZ, nakar se je dala na glasovanje resolucija (brzojavka), ki se je nato odposlala na ministrski svet v Beograd. Bila je brez ugovora sprejeta.

Po sprejetju resolucije je tov. Kukman zaključil lepo uspehi shod ter se zahvalil udeležencem, da so se v tako obilnem številu odzvali vabilu.

Slednjič pozivamo vse merodajne faktorje, da se zavzamejo za to zadevo, kar ni le v interesu ene ali druge organizacije, temveč v interesu splošnosti.

Strašen padec naše krone.

Bližamo se dnu.

Zürich, 15. okt. (Izv.) Naša krona je padla na današnji zürški borzi ponovno in dosegla dosedaj najnižji tečaj 190. Včeraj je notirala še 2.

(Tako za sto naših kron v Švici ne dobiš niti dveh frankov, ampak le 190 fr. To

je naravnost katastrofalno padanje, ki je tem hušje, ker se nadaljuje vkljub izvozu naših živil v tujino.

Če se pravi vladati to, da se ljudstvo upropašča, potem naši demokrati naravnost — vzorno vladajo.)

Tišina pred viharjem.

Beograd, 15. oktobra. (Izv.) Stališče muslimanskega kluba, ki ga je zavzel na poslednji skupščini v Sarajevu, je še bolj zmedlo vladne, pred vsem demokratske kroge. Muslimanski klub se je namreč popolnoma jasno postavil na stališče, ki je glede ureditve države proti centralističnim načrtom Pribečevića in njegovih tovarišev. Misli se, da so muslimani zavzeli to stališče, ker se bojijo, da bi pri prihodnjih volitvah ostali v veliki manjšini napram strankam, ki zastopajo avtonomistično ureditev države, za kakršno se ogrevajo tudi najširše mase ljudstva. Današnji položaj

vlade bi mogli imenovati: Tišina pred viharjem. Radikalci zahtevajo zase kot predpogoj za eventualno nadaljevanje notranje in finančno ministrstvo in zdi se, da so se demokrati že udali z resignacijo. Popoln neuspeh v naši zunanji politiki je na vse kroge deloval uničujoče, posebno zadnje vesti glede prepustitve Skadra Albancem. Ker je jasno, da je ta neuspeh v zunanji politiki pripisati največ neurejenim notranjim razmeram, se soglasno zahteva, da se oni, ki so v naši državi ustvarili s svojo nesposobno, zagrizeno strankarsko politiko, čim prej odstranijo z odločilnih mest.

Zmaga muslimanskih avtonomistov.

Njih program je federacija.

Beograd, 15. oktobra. (Izv.) V političnih krogih se zadnje dni prav živahno komentira resolucija, sprejeta na zadnjem kongresu jugoslovanske muslimanske organizacije. Posebno zanimiv je pasus: »Nadalje skupščina konstatira, da vsi gg. poslanci kakor tudi sama skupščina stojijo čvrsto na programatičnem stališču organizacije o notranji ureditvi države.« Program njihove organizacije pa zahteva federalistično ureditev države. Da je ta misel zmagala, se vidi tudi po tem, da je dosedanji predsednik Maglaj, odločen zastopnik centralizma, propadel in je bil izvoljen z dvetretjinsko večino glasov dr.

Spaho, ki je od nekdaj zastopal avtonomistično ureditev in je samo vsled pritiska in razmer vstopil v vlado. Ta preobrat muslimanov pa se da tolmачiti tudi s tem, da oni računajo s Protičem, katerega uspeh zavzema vedno jasnejše konture. Včerajšnja »Samouprava« prinaša značilen uvodnik, kjer pravi, da muslimani niso več zavezniki, na katerega bi se moglo računati pri izpeljavi ustave. V političnih krogih pa se govori, da se bodo muslimani ob priliki formalne demisije Pašičevega kabineta izjavili za Stojana Protiča in se približali Hrvatskemu bloku.

Milijardno posojilo v tujini.

Beograd, 15. oktobra. (Izv.) Minister dr. Kumanudi je glasom sklepa ministrskega sveta odpotčeval sinoči v inozemstvo, da sklene posojilo. Včeraj popoldne je konferiral z ministrom za šume in rude dr. Krizmanom, ki ga bo zastopal za časa njegove odsotnosti in mu dal tozadevne instrukcije.

Beograd, 15. oktobra. (Izv.) Povodom vesti, da potuje dr. Kumanudi v inozemstvo, da preskrbi za našo državo posojila,

so se pojavila v parlamentarnih krogih razna mnenja. Tako se prav mnogo govori, da se to posojilo ne bo izplačalo v denarju, temveč, da dobi naša država potrebščine, ki jih pri nas primanjkuje. Minister dr. Kumanudi je svojim prijateljem izrazil nado, da na temelju razgovorov, ki jih je vodil že v Beogradu z zastopniki inozemskih bank, upa na najboljši uspeh.

Skopuh.

Spisal Henrik Conscience — prevel M. J. (Dalje.)

»Pokaži mi, pokaži ruto, ljubi Bart!«
»In veš, kaj je storil gospod, Vana?«
Dejal je, da bo tudi on našo mamico obdaril.

»Tako? O Bog, kako lepo je to!«
»In tedaj mi je dal dela za ves zimski čas!«

»Je-li to njegovo darilo za našo mater?«
»Ne, Vanica, poleg tega mi je vtaknil v roko čisto nov petfrankovski zlat in pristavil, naj bo to zraven za ruto, da bom kupil kar se da lepo.«

»Pet frankov? No in koliko je stala ruta?«

»Osem in pol frankov!«

»Moj Bog, je li to mogoče? Ljubi Bart, to bi zadostovalo za cel mesec življenja.«

»Ah, pokaži mi no ono dragoceno ruto!«

»Da, toda preje ti moram vse povedati. Nato me je oni gospod, bogat tovarnar sladkorja, peljal v neko veliko dvorano, kjer ni bilo videti ničesar drugega kot veliki lonci, gotovo jih je bilo tisoč. In vsi so bili polni sladkorja!«

»Tisoč loncev sladkorja?« je vzkliknila deklica in se silno začudila. »Toda Bart, kako je to mogoče, kdo pa more pojesti vso to množino sladkorja?«

»Gotovo mestni bogataši; svet je vendar velik! Toda najlepše pa je to, da mi je dal gospod za našo mamico šest velikih zavojev vseh barv: bele, rujave, črne...!«

»Črne?«

»Da, ko oglje črne. Mati še vedela ne bo, kaj ie to. O, kako se bomo smejala!

Toda pojdi sem no, konja že zebe. Zdaj ti pokažem ruto. Previdna bodi, da jo ne zmečkaš. Pokaži mi preje svoje roke!«

»O, saj so vse čiste; ravnokar sem umivala redkve.«

Bart je stopil na voz po ruto. Medtem pa je nadaljeval:

»Glej, sestrice, na take stvari je treba silno paziti, ne sme se jih trdo prijemati. Osem frankov in pol — to ni malenkost!«

Stopil je z voza, držeč v roki papirnat zavoj in se odvažno postavil poleg voznega kolesa, pričenjajoč odvezavati vrstico škatlje. Vana mu je preko rame gledala na roke; njene velike oči so bleščale od radovednosti in na obrazu se ji je prikazala nasmeh veselega pričakovanja.

Slednjič je zagledala — ruto. Njeno strmenje je bilo brez besed.

»No, Vana, kaj praviš?« jo je vprašal Bart.

Deklica ni mogla nekaj časa ničesar spregovoriti. Namah pa je začela tolči z rokami in poskakovati od veselja. Tudi Bart ji je sledil... in tako sta v svoji nedolžni radosti plesala po snegu kot dvoje nedolžnih otrok.

Konj ju je gledal, kot da bi hotel vprašati, kaj pomeni vse to. »Kako lepo! kako lepo!« je vzklikala Vana, »kako bo našo mamico razveselilo! — Tak rdeče, modro, žolto — o, kar oslepela bi!« Bart pa je na ves glas pel, da se ga je čulo daleč okoli:

»Proč bolesti in težave,
le veselje nas sladi!«

»Ah, ljuba, ljuba sestrice!«
»Ah, Bart, Bart!«

»Toda zdaj hitro domov; stopi na voz!« ie zapovedal mladenič.

to, ako ne z načelom, da namen posvečuje sredstva? Pri tem nam je pa notabene g. Kristan še dolžan dokazati o svojem dobrem namenu, ki ga ima s svojim premoženjem. Ali sedaj uvidite, gospod Bernot, da ste si sinoči izbrali zelo nerodno dvorezno orožje? Bodite v bodoče bolj previdni, pa bomo tudi mi pustili to zadevo, ki vam gotovo ni prijetna, v miru. Da niste zborovalcem govorili od srca, vam je lahko dokazal ledenohladni molk, ki je spremljal vaše besede.

Ljudstvo čuti, kdaj se njegova beda izkorišča v strankarske namene.

Cerkev in država.

UREDBA RAZMERJA MED CERKVIJO IN DRŽAVO.

Beograd, 15. oktobra. (Izv.) Na zahtevo ministra vere, da naj katoliška cerkev imenuje zastopnike, ki se bodo udeležili konferenc o zakonu glede razmerja cerkve do države in zakona o duhovniških plačah, je zagrebški nadškof dr. Bauer v imenu jugoslovanskega episkopata imenoval 5 zastopnikov in sicer dr. Aksamovića, djakovskega nadškofa, dr. Rupinija, profesorja zagrebške bogoslovne fakultete, dr. Čekala, stolnega kanonika v Ljubljani, dr. Štamparja iz Sarajeva in župnika Segedića.

Uganke ali rebus.

ALI SE VRNE, ALI SE VRNETA...?
ALI DO 20. OKTOBRA, ALI POZNEJE?

Beograd, 15. oktobra. (Izv.) Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila včeraj, se je razpravljalo o sklicanju narodne skupščine. Seji je prisostvoval tudi predsednik skupščine dr. Ribar. Ker se nahaja predsednik ministrskega sveta v inozemstvu, je bilo sklenjeno, da se skupščina ne skliče 20. t. m., temveč za kak drug dan, ki pa še ni odrejen. Pašić je bil brzojavno pozvan, da se vrne v Beograd; vlada na ta svoj poziv še ni sprejela odgovora. V političnih krogih se misli, da se vrne Pašić skupaj z kraljem Aleksandrom.

Beograd, 15. oktobra. (Izv.) Danes popoldne se sestanejo zastopniki vladne ve čine, da razpravljajo o sklicanju skupščine za 20. t. m. ali za kak drugi dan. Pojavljajo se glasovi, ki zahtevajo, da se mora skupščina v vsakem slučaju sklicati na 20. t. m., kakor je to določeno.

V nedeljo,
16. X. ob 7. uri
v veliki dvorani Uniona
zabavni večer
ob priliki 25-letnice
Dobrodelnega društva
šiva liskarjev

Namen posvečuje sredstva.

Na sinočnjem protestnem shodu v Mestnem domu se je na koncu oglašil za besedo soc. dem. poslanec Bernot. Mož je priznal potrebo, da celokupno delavno ljudstvo v gospodarskih vprašanjih skupno nastopa proti kapitalističnim izkoriščevalcem, toda takoj se je sam pobil in rekel, da »klerikalci« pri tem delu ne mara zraven. To pa zato ne, ker se klerikalci drže gesla, da namen posvečuje sredstva, češ, če kapitalist izkorišča delavstvo in ljudske množice, pa potem gre in izsesani denar daruje v kak dober namen, potem klerikalci ne bodo proti njemu, ampak za njega.

Ne čudimo se, če si poslanec Bernot ob taki priliki, kakor je bila sinočnja, ni mogel kaj, da ne bi udrihnul po klerikalcih. Gospod Bernot je zvest pristaš svojega voditelja g. Kristana, a tesne zveze le-tega s sedanjim režimom so splošno znane. Prijateljstvo gospoda Bernota ni smelo iti tako daleč, da bi bil zagovarjal režim sam, zato pa je hotel storiti svojemu voditelju in prijatelju vsaj to uslugo, da je udaril po klerikalcih, češ: če je tepen režim in njegovi pristaši, naj odnesejo eno tudi njegovi najhujši nasprotniki — klerikalci. Prijatelj Kristan in nosilci režima bodo to že prav razumeli in cenili. V tej luči nam je sinočnji, drugače čisto neumestni napad g. Bernota popolnoma jase in se mu nič ne čudimo. Čudimo se pa temu, da si je za svoj napad izbral tako zastarelo, a obenem baš v tem slučaju zanj tako kočljivo orožje. V modernem kulturnem boju že davno več ne naletimo na bedasti očitek o namenu, ki posvečuje sredstva. Zato pa seveda do načelo samo nikakor ni zastarelo in ima danes po vsej priliki več pristašev nego kdaj prej. In kakor nam je žal, moramo kot zvestega pristaša tega načela razkrinkati ravno gospoda Bernota.

Kajti kako bi mogel biti gospod Bernot pristaš in prijatelj bivšega ministra in sedanjega večkratnega ravnatelja ter bogataša g. Antona Kristana, ako ne bi bil pristaš gesla, da namen posvečuje sredstva. Gospod Kristan je kot socialnodemokratski konsumar, kot vojni ravnatelj in kot minister meščanskega režima delal kupčije in bil v najtesnejših zvezah z bankami. Ne očitamo mu, da mu sedaj ni več treba jesti kislega zelja s koruznimi žganci, očitamo pa mu, da je prišel v ta dobri položaj s tem, da se je zapisal sedanjemu režimu, ki je nosilec sedanjih razmer. Kristan je podpiral in oficielna socialistična stranka z njim vred še danes podpira sedanji koruptivni bankokratski režim. Kristan je za svojo podporo prejel plačilo na nadvojvodskem veleposestvu v Belji, a socialdemokratska stranka tudi ni odšla kar praznih rok, dasi so njen račun plačali — komunisti in ne le država. Odkod sicer to protežiranje soc. dem. organizacij. Od strani sedanjega režima? Zakaj g. Bernot o tem ni nič govoril? Vprašamo gospoda Bernota: s čim drugim se da opravičiti vse

Politični dogodki.

«Razkol med klerikalci.» To brdsko dejstvo je prvi ugotovil »Naprej«, krepko ga je podprl njegov tovariš »Jutro«. Ta dva sta razkrila, da sta med klerikalci dve struji in da je krščansko socialna struja potisnjena v ozadje. Komaj en teden prej je »Naprej« kljical, da je med klerikalci radikalna krščanska socialna struja na vrhu, sedaj pa tak preobrat! In res! Moramo reči, da je tako. Izpovejmo pred vso javnostjo svoje težave. Dve struji imamo. Pa ne od danes, že dolgo, že od tistega časa, ko se je izvedelo, da je v socialdemokraciji zadobil moč bančni kapital. Od tedaj sta dve struji tudi pri nas: Ena je pričakovala, da se bo socialdemokracija izklopala iz tega blata in da bodo njeno vodstvo dobili v roke ljudje, ki so jim čiste roke in čist program več kot ljubimkanje z Jadransko banko. Druga struja pa je bila mnenja, da je za socialdemokracijo denar vendar le močnejši kot program in prepričanje. Obe struji sta naredili stavo. In sedaj vidimo, da je druga struja imela prav, in da je prva izgubila stavo. Ali ni to žalostno gosp. Bernot? Najbolj žalostno pri tem pa je to, da se »Naprej« tega veseli; saj bi se moral pravzaprav žalostiti in svojo glavo s pepelom posuti, ker mora služiti ciljem, ki niso ne socialistični ne delavski. Pa je že tako, da se moramo mi sramovati in žalostiti mesto njega. In sedaj nas radi te naše žalosti še zmerja. Velika nehvaležnost!

«Zborovanje Hrvatske ljudske stranke v Bosni. 12. t. m. se je v Sarajevu otvoril strankin zbor Hrvatske ljudske stranke. Vdeležuje se ga tudi dr. Korošec.

«Delavske liste za bodoče občinske volitve v Zagrebu. Ob bodočih občinskih volitvah v Zagrebu nastopi gotova skupina delavstva z nevtralnimi delavskimi listami.

«Vojni krivci pred sodiščem. V Belgradu je stal te dni pred sodiščem bivši avstroogrski okrožni poveljnik v Belgradu radi krivic, ki jih je za časa okupacije zagrešil nad prebivalstvom. Obsojen je bil na 3 leta ječe; preiskovalni zapor se mu vstaje. — V Sofiji se je začela velika glavna razprava proti bivšemu Radoslavovemu ministru.

«Lord Grey o delavskem vprašanju. 10. t. m. je lord Grey po dolgem času prvič zopet javno nastopil. Imel je velik politični govor v Berwicku, v katerem je očitel sedanji angleški vladi razne napake, predvsem pa nestalnost v notranji in zunanji politiki. Potem se je Grey pečal z delavskim vprašanjem in rekel, da more brezposelnosti odpomoči le stalna politika, ki bi izboljšala splošni položaj in oživila trgovino. V bodoče mora delavstvo imeti svoj delež na vodstvu države. Prava politika zahteva sodelovanje, ne pa nacionalizacije.

Dnevni dogodki.

«Zagrebski javni nameščenci proti načrtu uradniškega zakona. Zagrebski javni nameščenci so imeli 12. t. m. javen shod, na katerem so odobrili postopanje centralnega odbora v vprašanju osnutka skupne organizacije državnih uradnikov za celo državo. Obenem so sklenili protest proti čl. 88 uradniškega zakonskega načrta, kakor je bil predložen na belgrajski konferenci delegatov uradniških organizacij v Jugoslaviji.

«Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posredov. za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 2. do 8. oktobra 1921 dela 208 moških in 122 ženskih delovnih moči. Delodajalci so pa iskali 205 moških in 100 ženskih delovnih moči. Posredovanj se je izvršilo 302. Promet od 1. januarja do 8. oktobra 1921 izkazuje 26.557 strank in sicer 13.219 delodajalcev in 13.338 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 7969. Delo iščejo: pisarn. moči, kovinarji, rudarji, peki, mlinarji, mesarji, natakariji, natakarike, trgov. sotrudniki,

prodajalke, strojniki, kurjači, dninarji, krojači, šivilje, gozdni čuvaji, boln. strežnice, vajenci, vajenke itd. V delo se iščejo: mizarji, krojači, čevljarji, zidarji, tesarji, vinčarji, kleparji, kolarji, šivilje, pisarn. moči, kuharice, služkinje, vajenci, vajenke itd.

«Ljudska univerza v Zagrebu je začela z rednimi predavanji. 14. t. m. je začel vseučiliški profesor dr. Julij Jelenić svoja predavanja o »Začetkih krščanstva v Jugoslaviji«.

«Strašna nesreča vsled granate. Pred par dnevi so imeli vojaki iz Slov. Bistrice po cirkovskih pašnikih pri Pragerskem vojaške vaje. Trije dečki, Čelan, Unuk in Belca so našli v četrtku na pašniku še celo granato. Pričeli so jo takoj razbijati, ne vedoč, kaka nevarnost jim preti. Granata je naenkrat eksplodirala. Učinek je bil strašen. Belca je obležal na mestu mrtve. Granatni drobec so mu preluknjali in razmesarili prsa. Čelan je umrl že čez pol ure za poškodbami. Imel je razbito glavo in zmečkane roke in noge. Unuk pa je bil tako težko ranjen na trebuhu, da je istotako podlegel za ranami.

«Vlak povozil celo družino. 12. t. m. se je blizu postaje Golubinci peljala z vozom kmetijska družina: oče, mati in mala hčerka. Družina je dremala in konji so bili prepuščeni sami sebi. Prišli so do železniškega prelaza in krenili preko njega. V tistem hipu je pridrvel brzovlak Zagreb-Belgrad in zdrobil pod seboj voz z družino in konji. Kosi mesa in voza so bili raztreseni ob progi v dolžini 100 m. Na čuden način je ostal oče družine še živ, toda je smrtno poškodovan in ni nade, da bi okrevl. Nesrečo je zakrivil železniški čuvaj, ki ni prelaza zaprl.

«Živinski semenj v Mariboru. Na zadnji živinski semenj v torek 11. t. m. so prignali izvanredno veliko živine. Posebno razni mešetarji in prekupevalci so prignali cele čete živine z namenom, da jo prodajo z velikim dobičkom italijanskim kupcem, katerih pa ni bilo vsled prepovedi izvoza v Italijo. Domačih kupcev je bilo malo, vsled tega je bila kupčija slaba. Cene so bile nekoliko nižje kot na predzadnjem semnju.

«Tatvina v vlaku. Med vožnjo iz Maribora v Ljubljano so vlomili neznani tatovi pri mešanem vlaku dne 9. okt. v prtljažni voz in ukradli eno balo usnja 108 kg težko. Tatvina se je izvršila na progi Litija-Ljubljana. Usnje je bilo vredno 20.000 kron. O predrznih tatovih nimajo še nobene sledi.

«Okrađeni invalid. Invalidu Francu Talerju v Mojstrani je bilo ukradenih 1200 kron.

«Boji med Predoseljčani in Primskovci. Fantje iz Predoselj in Primskova pri Kranju so med seboj letos v vojski in so se že večkrat stekli. V Rozmanovi gostilni na Britofu so pili te dni štirje fantje s Primskova, prisideli so nato še trije fantje iz Predoselj. Janez Florjančič s Predoselj je pristopil k Janezu Krtnu in ga vprašal, kdo je prejšnji večer streljal, na to je udaril Krta z gasilsko sekuro po glavi in ga težko ranil. Florjančiču sta pristopila še Predoseljčana Jožef Ušlaker in Lojze Presek, od katerih je Ušlaker udaril Krta z litrom po glavi, Presek je pa udaril Krta dvakrat s koprivcem po levi rami.

«Preosnova okrajnih gospodarskih svetov na češkoslovaškem. Kakor poročajo češkoslovaški listi, namerava vlada preosnovati dosedanje okrajne gospodarske svete v korporacije za socialno skrb, ki bi bile podrejene ministru za socialno politiko. Na Moravskem in tudi drugod pa žele, da naj bi se gospodarski sveti izpremenili v konsumentske zbornice.

«Zapeljana brata ali: zakaj se nam godi tako? Na strehi so imeli vrabci burno sejo. Dva izmed njih se spoprimeata in kavсата, da perje leti od nju. V boju padeta na tla. »Hops!« in muc ju drži v premljih. Predno pa jima odgrizne vroči glavi, ju vpraša: »Vsled česa sta se tako besno tepla?« »Posvetovali smo se proti svojim sovražnikom, a radi različnih naziranj sva se v srdu spopadla!« »Le tako naprej!«, je dejal maček, »še bom imel okrogel život in svitel kožuh!« in ju je pohrustal.

Ljubljanski dogodki.

«Lj Proti korupciji in draginji. Snoči se je vršil v veliki dvorani Mestnega doma protestni shod proti korupciji in draginji. Shod je sklicala NSS, a vdeležilo se ga je ljubljansko prebivalstvo brez razlike strank, izvzemši seveda demokratov. Naših ljudi je bilo na shodu dobra tretjina. Govorila sta Zorko Fakin in poslanec Brandner, ki sta razgrnila sliko politike, ki se dela v naši državi in ki je vzrok nezadovoljstva korupciji in draginji, pod katerima ječimo danes vsi brez razlike. Soglasno je bila sprejeta odločna resolucija na belgrajsko vlado. Žal, da je nato nastopil še socialnodemokratski govornik, ki je močni vtis enodušnosti, ki je vladala na shodu, le pokvaril.

«Lj Nova lekarna v Ljubljani. V spodnji Šiški se ustanovi v kratkem nova lekarna. Koncesija za novo lekarno je podjelena mag. pharm. Ivanu Joštu, do sedaj lekarnarju v Krškem.

«Lj Obsodba v mestnem hlevu. Prejeli smo: Dne 8. t. m. sta bila kaznovana mestna voznika Franc Bergant in Peter Štempihar vsak na 20 K globe, ker sta na Mestni pristavi na Kodeljevem vzela vsak liter nečističnega ovsu in ga dala svojim konjem. Razsodbo, proti kateri ni bil dovoljen noben priziv, je izrekel višji sodnik pristavskega sodišča g. Gajšek. Obsojenca sta globo že plačala in bi bila po mnenju g. sodnika Gajškega stvar s tem poravnana. A v nekaterih glavih se oglašajo dvom o kompetenci sodnika in sodišča in tudi o tem, v kateri fond se stekajo globe tega delavskega sodišča. Da ne bo krivic in natolcevanj, bi bilo prav, da se stvar pojasní.

«Lj Lepa mlada psica lovske pasme, črno-belo lisasta je naprodaj v Novem Udmatu št. 48. Kdor želi, si je lahko ogleda vsak dan.

«Lj Zasačen vlomilec na Rimski cesti. Na Rimski cesti ima Peter Škafar svojo delavnico za vulkaniziranje. Ko se je vrnil pred par večeri iz Grosuplja v spremstvu svojega pomočnika okoli pol 1. ponoči domov, je zapazil, da je delavnica odprta. Stopil je previdno skozi vrata, da poišče nočnega gosta. Ta je začel gospodarja in se skril. Ko se je Škafar odstranil od vrat, je smuknil tat ven, toda priletel je v naročje pomočnika. Odpeljali so ga na stražnico, kjer so dognali, da je vlomilec neki Janez Kranjc, rodod iz Štajerske. Vrata v delavnico je odprl s tatinskimi ključem. Kranjc ima bržkone še več drugih podobnih obiskov na vesti.

Socialni vestnik.

«Maribor. Nekateri mariborske gospe, ne vse, se razburjajo nad zahtevo Poselske zveze za povišanje plač. Malo čudimo se pa, da pri tem prednjači tukajšnje žensko društvo, ki se je baje celo obrnilo na pokrajinsko vlado z vprašanjem ali so zahteve Poselske zveze dopustne, ali ne. Ali je poročalo žensko društvo tudi to, da se še dobe služkinje s 80, 100 do 150 K mesečne plače in celo manj, tega ne vemo. Želeti pa bi bilo, da nam žensko društvo pojasni, kako je mogoče izhajati s 1000 do 1200 K letno. To zadostuje komaj za čevlje, kje pa je druga obleka, perilo, predpasniki, robci itd. o kakšnem prihranku za stara leta pa sploh ni govora. Malo več krščanske ljubezni — spošlovane gospe — in zadovoljstvo bo na obeh straneh. A. K.

«V trezen pomislek. Oklic »Poselske zveze«, ki smo ga objavili, je izval precejšen vihar. Dan za dnem se ostrijo napadi v raznih dnevnikih na služkinje in njih organizacijo zaradi postavljene tarife. V dopisih se vedno povdarja, da srednji sloji ne morejo živeti in da je zahteva služkinj neopravičena in krivična, nikdar se pa ne vpraša je li mogoče služkinji živeti ali ne. Če že srednji sloj ne more — in to radi priznamo —, tem manj more živeti služkinja. Pomisliti je treba, da si je služkinja pred vojno lahko kupila za mesečno plačo eno obleko ali čevlje, danes si jih ne mo-

re. Kot je bilo dosedaj in kakor se še dobe slučaj, da si tudi za celoletno plačo ne more kupiti niti en par čevljev. Služkinjam se očita, češ koliko stane hrana. In vendar služkinja ne more samo za hrano delati. Kje pa naj dobi obleko in čevlje? Tega služkinja pri svojem delu več porabi kot kdo drugi. Temu ugovoru bi se dalo sicer hitro odpomoči tako, da bo dobila služkinja plačo le v denarju kot tovarniška delavka, stanuje naj pa zunaj. Toda vsakdo bo priznal, da bi bilo to zelo napačno. Gospodinje — saj teh itak ni veliko, ki bi služkinje javno napadale — naj pomislijo pred vsem tem se to, da si je v prejšnjih časih služkinja mogla še vedno kaj malega prihraniti za starost. To mora najljubejši sovražnik služkinje vedeti, da bo služkinja služila le, dokler more delati. Ko obnemore, bi morala dobiti starostno preskrbo po zavarovanju. To pa ni izpeljano v tej državi. Ali naj gre tedaj onemogla služkinja živa pod zemljo? Če bo služkinja delala zgolj za hrano, bo v starih letih morala z lončkom od hiše do hiše za hrano, stanovati bi pa morala v kakšni šupi, kar se že doslej godi nekaterim starim revami. To dovolj jasno priča, v kakšnem stanju se nahajajo služkinje in kaj jih čaka. Če premostimo to od te strani, potem nikdo ne more trditi, da so zahteve služkinj neopravičene ali krivične. Zato tudi odpor ne bo pomagal, organizacija bo šla po svoji začrtani poti, ker tudi služkinja hoče živeti človeka vredno življenje.

«Mezno vprašanje na Slovaškem. Na Slovaškem se je med delodajalci začelo prizadevanje za znižanje delavskih plač. Delavstvo se brani. Te dni se je v Bratislavi med delavci in podjetniki sklenil sporazum, glasom katerega ostanejo sedanje plače delavcev v železni in kovinski industriji v veljavi do konca l. 1922.

Naša društva.

«d »Prosveta« za stolno župnijo in šolski okraj vabi k predavanju, ki bo v ponedeljek zvečer ob 8. uri v Rokodelskem Domu. Predaval bo odličen govornik o Devici Orleanski. Člani in somišljeniki, posetite to naše prvo predavanje v prav obilnem številu.

«d Socialni seminar za jug. kat. akademike ima svoj prvi sestanek v ponedeljek ob 9. uri dopoldne v lokalu »Danice«. Referira vodja seminarja g. dr. Gosar. Govoriti o potrebi socialnega študija bi bilo odveč. Res clamat, vehementer clamat. Ime voditelja nam jamči za višino in kakovost študija, naša resna volja pa za uspeh! — V. Korošec, cand. iur.

«d Občni zbor ljub. okrožja se vrši v ponedeljek 17. t. m. v Rokodelskem domu v prostorih g. Peterlina.

«d Orel — sv. Jakob. V torek zvečer točno ob 8. uri bode prvi fantovski večer v letošnjem poslovnem letu. Ker se bodo na večeru pretresavala zelo važna vprašanja, je udeležba obvezna za vse člane. Bog živi! — Predsednik.

Kultura.

«k Orlovske himne in pesem Slovenske Straže, zložil Vinko Vodopivec. Cena izvodov K 36.—. V zalogi Jugoslovanske knjižarne so zopet izšle v novem natisu našemu narodu tako priljubljene in že več časa razprodane orlovske himne. Himna »Bratom Orlom« (dvignite orli) je priljubljena za moški, mešani zbor in za klavir. Dalje se nahajata še napeva »Pesem Orlov« za ženski in »Pesem Slovenske straže« za mešani zbor. Orlovskim krogom, pevskim društvom in drugim našim organizacijam bodo nudile te lepe pesmi priliko obujati narodno misel in zavest, ter krepiti vztrajnost do dela v čast in blagor domovine.

Širite „NOVI ČAS“

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.
Izdaja konzorcij »Novega Časa«.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Vplačana delniška
glavn. K 30.000.000.

SLOVENSKA BANKA

Telefon štev. 567.
Ček. račun 12.205.

Obreštuje najugodnejše
vloge na knjižice in v tekočem računu.

LJUBLJANA, KREKOV TRG 10, nasproti „MESTNEMU DOMU“.

Izvršuje vse
bančne posle najkulantneje.

Poštni ček. rač. št. 11.323.
Telefon štev. 54.

Mariljin trg štev. 8.

r. z. z o. z. v LJUBLJANI.

Sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obreštuje po
Hranilne vloge se izplačujejo brez odpovedi. — Hranilne vloge z od-
povednim rokom se obreštujejo po dogovoru.

Denarni promet v lanskem letu: 128.000.000 kron.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Jugoslovanski kreditni zavod

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLNJI LENDAVI.

4 1/2 %

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.
Izdaja čeke, nakaznice in akreditivo na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na
vknjižbo, poročilo, vrednostne papirje in na blago, ležajo v javnih skladiščih.

Jamstvena glavnica 2 in pol milijona kron.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Brzoi. naslov: Jugoslo-
vanski kredit Ljubljana.
Wolfova ulica št. 1.